

Sandvikens kommun
kunskapsnamnd@sandviken.se

2020-03-05
1 (21)
Dnr 2019:5952

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Norrätraskolan i Sandviken kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Norrsätraskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Norrsätraskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete genom vilket rektorn säkerställer att skolan ger både flickor och pojkar lika stora möjligheter att utvecklas så långt som möjligt i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar skolans samlade arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar och kvalitetssäkrar lärarnas bedömning och betygssättning för att få kännedom om eventuella avvikelser, detta i syfte att uppnå en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 juni 2020** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 1) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2019:5952) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn till viss del följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten. Att rektorn endast i begränsad utsträckning leder och organiserar lärarnas arbete för att utveckla undervisningens kvalitet och att rektorn inte heller leder ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Rektorn följer bara till viss del upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn genomför en uppföljning som omfattar flera av verksamhetens delar. Av intervju med skolledningen framkommer att kunskapsresultat i form av betyg, omdömen, screening och nationella prov följs upp med lärarna under klasskonferenser. Lärare uppger dock att de gör detta arbete själva och att de endast en gång om året skriftligt redovisar till biträdande rektorn hur kvaliteten i undervisningen varit och om kunskapsmålen är uppnådda för alla elever i alla årskurser. Rektorn uppger att elevernas upplevelse av trygghet och studiero följs upp genom enkäter och trygghetsvandringar. Av dokumentation inlämnad till Skolinspektionen framgår att ett riskområde som framkommit i trygghetsvandring är skolans omklädningsrum. Skolan arbetar även med enkäter där både elever och lärare får svara på frågor kring kvaliteten i undervisningen. Undervisningens genomförande och förutsättningar för densamma följs även upp av de biträdande rektorerna och specialpedagogen som gör klassrumsbesök och genom att elevhälsan deltar i arbetslagens möten. Specialpedagogen uppger dock att hen på grund av tidsbrist inte hinner med att vara ute i alla klasser. Lärare uppger också att det inte är tydligt för dem varför specialpedagogen ibland är med i undervisningen. Skolledningen berättar att de vid elevråd också får en bild av hur elever uppfattar undervisningen. De biträdande rektorerna har också spontana samtal med eleverna för att få deras bild av

hur undervisningen fungerar. Av till Skolinspektionen inkommen dokumentation framgår att delar av värdegrundsarbetet följs upp via enkäter.

Granskningen visar att rektorn till viss del analyserar studieresultatet men att en orsaksanalys i stor utsträckning saknas. Rektorn uppger att analyser av kunskapsresultat görs av de biträdande rektorerna för respektive stadium. En sammanställning av dessa analyser förmedlas sedan till rektorn. Av omdömen och betyg framgår att pojkarna i årskurs 3 och 6 har sämre resultat än flickorna i alla ämnen. I årskurs 9 är det endast i hem- och konsumentkunskap pojkarna har högre måluppfyllelse än flickorna. Rektorn säger att detta beror på att pojkarna saknar motivation och att det behöver finnas fler val i undervisningen för eleverna för att de ska känna sig motiverade. En analys rektorn gjort till den låga måluppfyllelsen är att ett program som använts i matematiken fungerat mindre bra och fått till följd att resultaten i matematik blivit låga. Rektorn uppger att resultaten på trygghetsenkäterna har analyserats i klasserna. Elever uppger dock i intervju att de aldrig pratat om resultat från några enkäter. Genom trygghetsvandringar har det framkommit att omklädningsrummen är riskområden för skolans trygghet. Genom analys av enkäter kring trygghet och studiero har ett behov av att i klasserna arbeta med trygghetsövningar framkommit. En av styrkorna i undervisningen som rektorn lyfter fram är att det språkutvecklande arbetet har varit framgångsrikt men att det finns ett behov att utbilda de många nya lärarna i detta.

Av utredningen framkommer att rektorn bara till viss del beslutar om åtgärder utifrån de gjorda analyserna. Av dokumentation inlämnad till Skolinspektionen framkommer att för att förbättra pojkars kunskapsresultat har beslut fattats att intensifiera skolans värdegrundsarbete. Rektorn berättar att förbättringsåtgärder som gjorts för att öka måluppfyllelsen är också att implementera en tydlig lektionsstruktur i årskurserna 1 till 6 samt att anställa ett antal studiehandledare. Vidare har en lärare påbörjat en utbildning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA). Efter denna utbildning ska hen leda en utbildningsinsats på skolan. För att öka resultaten i matematik har beslut tagits om att ta bort datorprogrammet som användes i ämnet, enligt rektor har denna åtgärd gett ett positivt resultat. För eleverna i högstadiet avsattes även en heldag för matematikundervisning. Rektorn berättar vidare att genom att arbeta med lärandematriser där kunskapskraven blir tydliga för alla elever, hoppas skolläningen sänka elevers stress inför betyg och bedömning. Utifrån analys av trygghetsenkäter har rektorn beslutat att personal ska vara med i omklädningsrummen vid ombyte. Lärare säger dock att personalen inte räcker till för att vara i båda omklädningsrummen samtidigt. Vidare har rektorn beslutat om ett rastvaktsschema för att öka tryggheten. Lärare säger dock att personal är ute "när det finns möjlighet" och att det kan vara svårt att få rastvaktsschemat heltäckande. Resurser i form av stöd

av specialpedagog eller speciallärare utvärderas var sjunde vecka och omfördelas under året efter behov. Rektorn uppger i intervju att det språkutvecklande arbetssättet och studiehandledningen har gett bra resultat. Andra åtgärder som gett bra effekt är ett tvålärarsystem på mellanstadiet.

Rektorn ger begränsad ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte bedriver ett systematiskt jämställdhetsarbete i syfte att säkerställa att flickor och pojkar har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Av utredningen framgår att skolan inte på ett strukturerat sätt följer upp hur undervisningens utformande påverkar flickors och pojkars möjlighet att tillgodogöra sig sin utbildning. Det framkommer vidare att rektorn endast till viss del arbetar för att få en nulägesbild av hur flickor och pojkar undervisas, bemöts och bedöms i skolan. Rektorn uppger att arbetet med jämställdheten är otydligt och att skolledningen bör göra en plan för att förbättra det. Rektorn uppger att skolan uppfattar att pojkars lägre studieresultat handlar om brist på motivation. Utifrån detta har hon kommit fram till att eleverna behöver ha fler val i undervisningen för att känna sig motiverade. Vid intervju med elevhälsans representanter uttrycker samtliga medverkande att elevhälsan inte deltar i något jämställdhetsarbete. Lärare säger att det inte finns något systematiskt arbete utifrån genus och att de i personalgruppen inte pratar om jämställdhet och genus utan mer talar om likvärdighet i undervisningen. Enligt lärare begränsas arbetet med jämställdhet till det som står i kursplanerna och att det jämställdhetsarbete som förekommer på skolan är beroende av enskilda lärares initiativ. I intervju med elever säger flertalet att de inte har pratat om jämställdheten i skolan. En elev säger att det kanske nämnts i SO.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Detta beskrivs under avsnitt "identifierat utvecklingsområde".

Rektorn leder och organiserar bara till viss del lärarnas lärande för att utveckla undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn bara till viss del leder och organiserar lärarnas arbete för att utveckla undervisningens kvalitet. Av dokumentation inskickad till Skolinspektionen inför granskningen framgår att lärarna träffas i arbetslag, ämneslag, nätverksmöten och vid APT (arbetsplatsträff). Rektorn uppger i intervju att på ämneslagen finns förutsättningar att diskutera samsyn, rättning av nationella prov och möjlighet till sambedomning. Rektorn uppger i den inkomna dokumentationen att skolan har fyra prioriterade utvecklingsområden. Ett av dessa är lärandematriser. Två

av skolans förstelärare utbildas externt och ska därefter handleda kollegor i skapandet av dessa matriser. I ämnesnätverk för alla lärare i området sker, enligt rektor, ett kollegialt lärande där det förutom lärandematriser diskuteras kunskapskrav och bedömning. Elevhälsans representanter uppger i intervju att lärarna upplever att arbetet med lärandematriserna hjälpt dem att få mer fokus på innehållet i undervisningen och synliggjort vilka kunskaper eleverna ska erhålla. Rektorn uppger att eleverna uppskattar tydligheten i matriserna och efterfrågar dessa. Lärare uppger i intervju att direktiv från skolläningen är att alla ska arbeta med lärandematriser. Rektorn berättar att en förstelärare har arbetat med ledarskapet i klassrummet. Under föregående läsår auskulerade lärarna hos varandra och tittade då bland annat på lektionsstarten. I intervju framkommer vidare att alla lärare inte uppfattar att roller och mandat på skolan är tydliga även om flertalet vet vart de ska vända sig med olika frågor. Specialpedagogen uppger att hen har i uppdrag att handleda lärare. Lärare uppger att dock att elevhälsan inte är delaktig i undervisningen. Rektorn uppger att obehöriga lärare introduceras i arbetet genom att de "oftast" får en mentor. Även arbetslagsledarna har, enligt rektorn, i uppgift att ta hand om de obehöriga lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer

Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete genom vilket rektorn säkerställer att skolan ger både flickor och pojkar lika stora möjligheter att utvecklas så långt som möjligt i undervisningen.

Granskningen visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan och att rektorn endast till viss del arbetar för att få en nulägesbild av hur flickor och pojkar undervisas, bemöts och bedöms i skolan. Det jämställdhetsarbete som förekommer på skolan är beroende av enskilda lärares initiativ.

Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Det framgår vidare att hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp och analyserar på vilket sätt och i vilken utsträckning som jämställdhetsarbetet genomsyrar undervisningen, för att därigenom kunna säkerställa, utveckla och genomföra ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Förslagsvis kan arbetet inledas med att rektorn undersöker om flickor och pojkar får samma utrymme, inflytande och lärarstöd i undervisningen. En utgångspunkt kan vara att undervisningens innehåll och arbetsformer följs upp och analyseras på ett sådant sätt att könsmönster uppmärksammas. Rektorn bör även följa upp hur pojkars och flickors resultat inom alla olika ämnen och årskurser ser ut och analyser eventuella skillnader och likheter. Utifrån vad uppföljningarna och analyserna visar kan rektorn fatta beslut om åtgärder som bidrar till elevernas möjligheter att lära och utvecklas så långt som möjligt i undervisningen oavsett könstillhörighet. Ett aktivt och planerat arbete för att motverka könsmönster är skolans bidrag till ett samhälle där människor inte begränsas av stereotypa uppfattningar av vad som är kvinnligt och manligt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen till viss del är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare stimulerar och utmanar undervisningen till viss del eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Undervisningen genomförs så att eleverna till viss del görs delaktiga i sitt eget lärande.

Undervisningen är till viss del målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att eleverna på Norrsätraskolan till viss del möter varierade arbetsformer och arbetssätt i undervisningen. Eleverna uppger att det skiljer sig åt mellan lärare och ämnen hur omväxlande och stimulerande lärarna lyckas få lektionerna. En del av eleverna uppger att deras lärare alltid ger samma typ av uppgift och att det är "jättetråkigt". Några andra elever säger att deras lärare har varierande arbetssätt som att ha en kort genomgång, att eleverna får läsa själva eller att eleverna

får arbeta i grupp med olika uppgifter. Lärare berättar att alla lärare i årskurserna 4 till 6 har ett gemensamt arbetssätt för hur de börjar och avslutar lektionerna. Lärare berättar vidare att de arbetat med ledarskapet i klassrummet där de bland annat diskuterat vikten av att vara väl förberedd, hur läraren ska bemöta eleverna och hur läraren ska röra sig i klassrummet. Elever berättar i intervjuer att de flesta lärare frågar eleverna om de förstår och att lärarna ger eleverna stöd. Elever berättar dock att det också finns lärare som inte visar intresse för elevernas frågor och att det finns lärare som inte ger något svar alls på elevernas frågor. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer ger lärarna eleverna stöd, däremot skiljer det sig åt mellan de observerade lektionerna om undervisningen är varierad eller inte. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer har lärarna inte alltid strategier för att få alla elevers uppmärksamhet och för att säkerställa att eleverna förstår lektionsinnehållet.

Granskningen visar att lärare skapar viss struktur i undervisningen men att de inte alltid tydliggör syftet med lektionen. Av utredningen framkommer att lektionsstrukturen ser olika ut beroende på lärare och årskurs. Elever i mellanstadiet ger i intervju exempel på hur lärarna arbetar för att lektionsstrukturen ska se likadan ut i alla klasser. Elever i högstadiet säger att hur tydligt syftet och målet med lektionen är beror på vilken lärare som undervisar. Av intervjuer framkommer att det finns en förstelärare på skolan som arbetar med ledarskap i klassrummet. Hen har haft utbildningstillfällen med skolans alla lärare. Lärare i årskurserna 4 till 6 berättar i intervju att de har fått en beskrivning av hur de ska arbeta med lektionsstruktur och att det i dessa årskurser finns gemensamma rutiner kring hur en lektion ska startas och avslutas. Exempelvis beskriver lärare att alla elever ställer sig i led innan de kommer in i klassrummet och lektionen börjar med en gemensam genomgång. I andra årskurser finns det lärare som skriver dagens upplägg, lektionens innehåll och syfte på tavlan. En lärare säger att hen försöker förklara så nära verkligheten som möjligt för att eleverna ska förstå lektionens mål och syfte. Två lärare uppger att de brukar låsa dörren för eleverna som kommer sent. Dessa elever missar då genomgången. Lärarna uppger vidare att denna åtgärd lett till att eleverna kommer i tid. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer saknar flera lektioner ett tydligt avslut. Vid en av de observerade lektionerna frågar läraren eleverna om de hade några frågor. Frågan ställdes dock efter det att eleverna plockat undan sitt material och var på väg ut ur klassrummet vilket resulterade i att alla elever svarade nej på frågan.

Undervisningen stimulerar och utmanar till viss del eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna till viss del arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärare säger att de inte har några

gemensamma strategier för att få eleverna motiverade. En lärare säger dock att lärandematrixerna troligtvis tydliggör vad undervisningen syftar till och därmed också gör eleverna mer motiverade. Andra lärare beskriver i intervju hur de arbetar med belöningssystem och hur de försöker hitta teman som kan väcka elevernas intresse. Elever uppger i intervju att deras lärare ger positiv feedback när någon elev gör något bra. De berättar både om lärare som i undervisningen utgår från vad eleverna är intresserade av och lärare som inte gör det. Representanter för elevhälsan uppger i intervju att det skiljer sig åt mellan lärare när det gäller hur bra de är på att utmana eleverna. En representant uppger att elevhälsan skulle behöva hjälpa vissa lärare att förstå de bakomliggande orsakerna till varför eleverna är omotiverade, men att elevhälsan ännu inte hunnit med att observera alla lärares undervisning. Elevhälsans representanter uppger att det inte pågår någon specifik insats på skolan för att öka pojkarnas motivation. Skolinspektionens observerar vid lektionsobservationer exempel på hur lärare uppmuntrar och stärker elevernas lärande. Exempelvis säger en lärare vid ett tillfälle "jag gillar din formulering" och en annan lärare säger uppmuntrande "det här kan du, eller hur".

Granskningen visar att undervisningen endast till viss del är anpassad till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar och att det skiljer mellan lärare huruvida de lyckas stimulera och utmana eleverna. Av både intervjuer och observationer framgår att det skiljer sig åt mellan lärarna kring hur de anpassar undervisningens arbetssätt och innehåll för att möta elevernas förutsättningar och intresse. Rektorn uppger att en vision är att undervisningen ska vara anpassad efter elevernas behov men att det finns lärare som "inte riktigt är där". En representant för elevhälsan uppger att många lärare är bra på att ge eleverna extra anpassningar, men inte alla. Andra representanter för elevhälsan håller med. Specialpedagogen säger att hen gjort intervjuer med elever för att diskutera exempelvis extra anpassningar och att hen har kunnat konstatera att när eleven själv är med och utformar stödet så blir det effektivt. Att alla lärare inte är insatta i vad extra anpassningar kan innebära blir tydligt vid några av Skolinspektionens observationer. Exempelvis säger en lärare vid ett tillfälle att det blir orättvist om inte alla elever får samma tid till provet. Vidare framgår av Skolinspektionens observationer att elever vid flera tillfällen inte engageras av uppgifterna i undervisningen och istället väljer att göra annat såsom exempelvis att titta på film, prata eller spela spel vilket i sin tur påverkar studieron negativt.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver säkerställa att alla lärare utvecklar strategier att anpassar undervisningen till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar. Detta beskrivs vidare under avsnittet "identifierat utvecklingsområde".

Undervisningen genomförs till viss del så att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna till viss del ges strategier för sitt eget lärande. I Skolinspektionens intervjuer framkommer att lärarna arbetat mycket med lärandematiser. Lärare uppger att de tror att dessa bidrar till att elevernas lärande synliggörs. I matriserna kan eleverna exempelvis arbeta med självrespons och därigenom få syn på vad de kan förbättra i en uppgift. En lärare säger att det inte händer så ofta att lärarna för samtal med eleverna om hur de lär sig bäst. Intervjuade elever har olika tankar kring matriserna och hur de själva blir bedömda. Några elever anser det vara tydligt och andra inte. Eleverna har också olika uppfattning kring om de som elever uppmuntras att reflektera kring hur de lär sig eller inte. Ett par elever berättar att de i deras klass fått se på en film om hur man lär sig på bästa sätt. Andra elever säger att de aldrig pratat om hur man lär sig bäst.

Granskningen visar att lärarna inte i tillräcklig utsträckning arbetar med att planera och utvärderar undervisningen med eleverna. En lärare säger att hen inte förändrat undervisningen utifrån någon elevenkät utan att hen brukar fråga eleverna vid lektionstillfället hur de uppfattat undervisningen. Lärare berättar att eleverna får utvärdera hur veckan varit via sin veckoplanering. En lärare säger att hen uppmuntrat eleverna till att fundera på hur lektionen kan förbättras. En lärare säger att eleverna kan få önska hur de vill arbeta med en uppgift och hur de vill examineras, men att detta inte händer så ofta. En annan lärare säger att eleverna kan få ha synpunkter på vilket tema de ska arbeta med. Elever säger i intervju att de inte ges möjlighet att utvärdera lektioner. De säger också att läraren bestämmer vad undervisningen ska handla om, men att eleverna kan få påverka hur de ska arbeta. Rektorn säger att skolledningen genom elevråd får syn på hur eleverna uppfattar undervisningen. Rektorn säger vidare att skolan kommer att genomföra en enkät där eleverna får utvärdera undervisningen. Utifrån denna är tanken att de biträdande rektorerna ska föra diskussioner med de enskilda lärarna kring vad som framkommit. Att uppfattningen om huruvida eleverna upplever att de har inflytande över undervisningen skiljer sig åt mellan elever i olika årskurser blir också tydligt i Skolinspektionens enkät. Där svarar elever i årskurs 5 lägre än övriga elever i enkätomgången på påståendet "på lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket

sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter”. Eleverna i årskurs 9 ger ett mer positivt svar på samma påstående jämfört med övriga elever som deltog i enkätomgången¹.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningens innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Granskningen visar att skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån gruppens och den enskilda elevens behov och förutsättningar behöver utvecklas. Även om granskningen visar att undervisningen i vissa delar genomförs så att den är anpassad efter gruppens och individens förutsättningar och behov, framkommer ändå ett behov av att ytterligare utveckla undervisningen så att den stimulerar både elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling och elever i behov av mer stöd. Utredningen visar exempelvis att det finns elever som är inaktiva under lektioner och inte arbetar med lektionsarbetet och att detta sker utan att dessa elever uppmärksammas av lärare. Det innebär en risk att alla elever inte ges den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande för att de, utifrån sina egna förutsättningar, ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionen ser även att studieron på Norrsätraskolan påverkas av att eleverna blir inaktiva i undervisningen eller håller på med annat än skolarbetet.

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som

¹ Skolinspektionens skolenkät våren 2019, enkätresultat för elever årskurs 5 och 9. Påståendet ”på lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter” har index 5,2 på skolan jämfört med snittet för samtliga skolor som deltog i enkätomgången som var 6,4 (årskurs 5) och 5,5 jämfört med 4,9 (årskurs 9). Indexskalan är från 0-10 och ett högt index indikerar en positiv uppfattning.

minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolverket drar, i sin rapport kring högpresterande elever, slutsatsen att skolan behöver uppmuntra elever och främja elevernas motivation genom att låta dem arbeta med ett innehåll på en lämplig nivå så att eleverna ges möjlighet att nå längre i sitt lärande. Skolinspektionens kvalitetsgranskning av stöd och stimulans i klassrummet lyfter fram vikten av att elever blir utmanade och stimulerade utifrån sina egna behov. Elever som inte blir utmanade eller inte får det stöd de behöver riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare med stöd av specialpedagog och under ledning av rektorn utvecklar undervisningen så att den blir stimulerande och utvecklande för alla elever i alla årskurser och ämnen. Lärare behöver ta reda på elevernas förståelse, förutsättningar och behov och planera undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever möts upp på sin nivå. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av vilka former för anpassad undervisning som en del lärare redan arbetar med. För att lärarna sedan ska kunna delge varandra av goda exempel. En viktig del i arbetet med anpassning av undervisning på Norrsätraskolan är att rektorn och huvudmannen ser till att det finns förutsättningar, exempelvis i form av kompetens, för lärarna att utforma nödvändiga anpassningar för grupper och individer.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan till viss del arbetar medvetet för att skapa en trygg skola och i viss utsträckning arbetar samlat för att skapa studiero.

Skolan har till viss del ett medvetet arbete kring att skapa en trygg skola

Utredningen visar att det bedrivs ett delvis välfungerande arbete för att säkerställa tryggheten på skolan. I elevintervjuer med Skolinspektionen uppger eleverna att de känner sig trygga på skolan. Elever uppger vidare att det är tryggt överallt på skolan och att det inte finns några otrygga utrymmen. Elever uppger dock att de tror att andra elever kan känna sig otrygga på grund av konflikter som uppstår mellan elever och andra elevers familjer. I Skolinspektionens skolenkät uppger eleverna i årskurs 5 i lägre utsträckning än övriga deltagare i enkätgenomgången att de är trygga². Rektorn uppger att hon analyserar skolans elevenkät och att hon har delegerat till skolans mentorer att välja ut två specifika frågor att arbeta med i klasserna. Rektorn säger vidare att skolan har trygghetsproblem rörande sociala medier, men att skolan arbetar med detta. I intervju med skolledningen framkommer att för att öka tryggheten på skolan har personalen i årskurserna 1 till 6 olika mål för trygghetsarbetet varje vecka. Vid Skolinspektionens besök var målet för veckan respekt. Veckans mål utvärderas på fredagar tillsammans med biträdande rektorn. Vidare har rektorn skapat olika rastaktiviteter och trygghetsvandringar för att öka trygghet och trivsel på skolan. Skolan har även en elevcoach som ska finnas tillgänglig för eleverna att söka stöd hos och samtala med. Alla lärare arbetar som rastvakter och äter pedagogisk lunch. En lärare berättar dock att det händer att rastvaktsschemat inte följs av personalen och att elever eller elevcoachen får söka upp lärare i personalrummet om det händer något. Att rastvaktandet inte fungerar fullt ut bekräftas av rektorn. För att öka tryggheten har skolan vidare anställt en integrationspedagog som arbetar som en länk mellan skolan och elevernas vårdnadshavare. Lärare säger i intervju med Skolinspektionen att skolan har låsta dörrar så att ingen obehörig person kan komma in i byggnaderna.

Skolan arbetar i viss utsträckning samlat för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan inte arbetar samlat för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Elever uppger i intervju att studieron är beroende av vilken lärare som undervisar. Flera lärare uppger i intervju att det är god studiero på skolan. En lärare säger dock att det beror på elevernas dagsform och tid på dagen. Lärarna

² Skolinspektionens skolenkät våren 2019, enkätresultat för elever årskurs 5. Påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" har index 7,0 på skolan jämfört med samtliga skolor som deltog i enkätomgången som var 8,0. Indexskalan är från 0-10 och ett högt index indikerar en positiv uppfattning.

berättar att de har olika strategier för att skapa studiero som att vara tyst tills eleverna tystnar och att fokusera på ordningsregler och efterleva konsekvenstrappan. Elevhälsans representanter säger att skolan behöver arbeta mer med det förebyggande arbetet för att förbättra studieron. En av de biträdande rektorerna uppger att alla lärare inte fullt ut arbetar efter de ordningsregler skolan bestämt. En av representanterna för skolledningen säger att det handlar om att ledarskapet i klassrummet behöver bli tydligare. Rektorn skriver i dokumentation inskickad till Skolinspektionen att en förstelärare har i uppdrag att arbeta med ledarskap genom kollegiala samtal. Lärarna berättar i intervju att de också har utbildats kring lågaffektivt bemötande. Rektorn säger att hon har gett skolans biträdande rektorer och mentorer i uppdrag att analysera skolans elevenkäter som eleverna svarar på två gånger per termin. Rektorn har vidtagit åtgärder som tvåläraresystem och studiehandledare i årskurserna 4 till 6 för att skapa bättre studiero i klassrummen. En av de biträdande rektorerna uppger att struktur och tydlighet är fokusområden då hen gör lektionsbesök. I dokumentation inskickad till Skolinspektionen uppger rektorn att för att erhålla bättre studiero har årskurserna 7 till 9 ett gemensamt sätt att starta och avsluta lektionerna.

Även om det av granskningen framkommer att det har påbörjats ett arbete för att skapa studiero så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver säkerställa att arbetet fortlöper och att all personal deltar i arbetet. Detta beskrivs vidare under avsnittet ” identifierat utvecklingsområde”.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero så att alla elever i högre utsträckning kan ägna sig åt sina skoluppgifter.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla skolans samlade arbete med att skapa studiero. Av utredningen framkommer att det inte finns en samsyn bland lärarna kring hur de ska arbeta förebyggande för att skapa studiero på skolan.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, utifrån lektionsobservationer, lyfter fram goda exempel som kan ligga till grund för ett gemensamt lärande bland lärarna. De goda exemplen kan belysa vikten av hur planering och genomförande av

undervisningen påverkar studieron. Att ta med eleverna i arbetet för att identifiera vad i undervisningen som orsakar god, respektive dålig, studiero är betydelsefullt. Skolinspektionen rekommenderar även att rektorn ger lärarna förutsättningar att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt kring studiero. Det gemensamma förhållningssättet kan exempelvis innefatta att lärarna har samma uppfattning om vilken ljudnivå eller vilka störande aktiviteter som inte är tillåtna i klassrummen, hur lärarna ska agera åtgärdande vid ordningsproblem och hur lärarna ska bemöta utåtagerande elever. Rektorn behöver vidare säkerställa att alla lärare följer de gemensamma besluten om hur studiero ska skapas och upprätthållas. Bra att tänka på är att olika lärare har olika förmåga att vara en tydlig ledare och att om alla lärare verkligen efterlever de gemensamt fattade besluten så underlättar detta för de lärare som har svårare att skapa och upprätthålla studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn inte analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning i tillräcklig utsträckning för att kunna avgöra om deras bedömning är likvärdig. Rektorn ger dock lärarna till viss del möjlighet att kvalitetssäkra sin betygssättning i syfte att verka för likvärdighet.

Rektorn analyserar i begränsad utsträckning avvikelser i lärarnas omdömen och betygssättning i syfte att upptäcka om det sker en likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn i låg utsträckning analyserar avvikelser i lärarnas omdömen och betygssättning. I den dokumentation som huvudmannen har skickat in inför Skolinspektionens besök beskrivs att ett mer strukturerat arbetet kring screeningar, analyser, insatser och uppföljningar av omdömen och betygssättning behövs. Varken i den till Skolinspektionen inskickade dokumentationen eller i intervju ger rektorn en förklaring till de stora skillnaderna mellan flickors och pojkars betyg i årskurs 6. I intervju med lärarna uppger de att de själva analyserar avvikelser i omdömen och betygssättningen under klasskonferenserna. Lärarna gör en sammanställning av analysen och skickar den till biträdande rektorn. Lärarna uppger dock att rektorn inte ställer frågor kring deras betygssättning eller kring avvikelser mellan betygssättningen och studieresultatet. Eftersom rektorn har låg kännedom om

huruvida lärarnas omdömen och betyg är likvärdiga eller inte så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera sådana avvikelser. Detta beskrivs vidare under avsnittet "identifierat utvecklingsområde".

Rektorn ger i viss utsträckning lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygsättning i syfte att verka för likvärdighet

Granskningen visar att rektorn till viss del skapar förutsättningar för lärare att samarbeta kring bedömning och betygsättning i syfte att verka för likvärdighet. I dokumentation inlämnad av huvudmannen inför Skolinspektionens besök skriver rektorn att tid avsätts för att lärarna i olika konstellationer ska ges möjlighet att sambedöma, planera och få en gemensam syn på undervisningens innehåll. Rektorn uppger vidare att lärandematriser och kollegialt lärande i ämnesnätverk mellan skolorna i området ska utveckla arbetet med bedömning och betygssättning. Lärarna uppger i intervju att det finns tid avsatt för sambedömning med kollegor på skolan. De uppger även att diskussioner kring bedömning och kring vad kunskapskraven betyder förs på nätverkstid då lärare från alla stadier är involverade. I slutet av varje läsår skriver lärarna ämnesanalyser, beskriver hur undervisningen varit och om eleverna nått de mål undervisningen syftat emot. Denna redovisning skickas sedan till biträdande rektorn. Utredningen visar att obehöriga lärare gör sina bedömningar tillsammans med en behörig lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn analyserar och kvalitetssäkrar lärarnas bedömning och betygssättning för att få kännedom om eventuella avvikelser, detta i syfte att uppnå en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Skolinspektionens granskning visar att rektorns analys av omdömen och betygssättning, tillika rektorns kännedom om eventuella avvikelser kring lärares bedömningar, är begränsad. Rektorn har således inte kännedom om vilka förbättringsinsatser som är nödvändiga för att höja bedömningarnas och betygssättningens kvalitet.

Av skollagen framkommer att rektorns ansvarar för att betygen sätts i enlighet med skollag och andra författningar. Vidare framgår det av skollagen att läraren i årskurserna 1 till 5 en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

I Skolverkets allmänna råd anges att rektorn bör säkerställa att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg och nationella provbetyg i syfte att möjliggöra ändamålsenliga analyser av resultaten. Det anges också att rektorn tillsammans med lärarna bör följa upp betyg och nationella provbetyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn analyserar lärarnas bedömning och betygssättning för att få kännedom om eventuella avvikelser, detta i syfte att uppnå en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Det innebär exempelvis att skillnader och variationer gällande bedömningar och betyg mellan exempelvis olika elevgrupper och klasser, ämnen och årskurser samt nationella prov och terminsbetyg identifieras och analyseras. I analysen bör rektorn exempelvis undersöka om det bakom avvikelserna finns förklaringar som kan kopplas till lärarens kompetens eller eventuell osäkerhet i bedömning och betygssättning. Det är av vikt att rektorn för samtal med lärarna om det som har identifierats och gemensamt diskuterar vilka insatser som behövs för att höja bedömningarnas och betygssättningens kvalitet och likvärdighet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anne-Charlotte Ramsthaler

Beslutsfattare
Signerat av: Anne-Charlotte Ramsthaler

X Terese Westin

Föredragande
Signerat av: Terese Westin

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även Alyaa Naem och Anders Gullberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 10 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektorn
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 12 november 2019 och den 13 november 2019. Besöket genomfördes av Alyaa Naem och Terese Westin.

Norrsätraskolan är en kommunal grundskola med årskurserna F-9 som är belägen i Sandvikens kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 460 elever. Skolan leds av en rektor och tre biträdande rektorer.